

Um 40 ár skulu tvífalt so nógv mettast

Mong svelta í u-londunum, fleiri fáa skeivan kost

FAO HEVUR GÍVÐ ÚT EINA BÖK — FRÆLSI FRA SVONGD — SUM VÍÐGER MATVÍÐURSKIFTINI Í HEIMINUM. HAR VERÐUR M. A. SAGT FRA, AT Í HESUM HEIMI, HAR STÖRVELDINI KAPPAST UM AT SENDA RAKETTIR TIL MANANS, FÆR STÖRUR PARTUR AV MANNAÆTTINI OV LITÍÐ AT EITA, MILJÓNIR AV BÖRNUM ERU VANTRIVNINGAR. TÍ TEY BÆÐI FÁA OV LITÍÐ AT EITA OG SKEIVAN MAT. BARNADYÐIN HAR ER 10—20 FERÐIR SO STÖRUR SUM HJÁ OKKUM.

Í u-londunum veksur matvæðisframlæðslan alt ov seint. Hóast alt arbeiði og alla hjálpi í Asíu, Afríku og Latínameríku er stöðan ikki betri, enn hon var undan seinasta heimsbardaga, í nokrum londum verri. Alfratt hesum kemur, at fólkavoksturinn júst í hesum londum er ovstórur.

MEIRA FÓLK — MINNI FØÐI

Fólkatalið í heiminum veksur ógvuliga skjótt, og mest í teimum londum, sum frammanundan ikki eru for fyrri at metta allar mennnar til framlæðslan er ov litil og inn-tokurnar ov lágar.

Í 1650 vóru umleið 550 miljónir menniskju í heiminum, og tað tók 200 ár, áðrenn hetta tal varð tvífaldað. Men eftir hetta varði tað bert 100 ár til næstu tvífalding. Í 1950 báðu 2500 miljónir menniskju á jörðini. Í løtuni er fólkavoksturinn 17 pst. um árið. T.v.s. at um alfarðatið ár 2000 verða 6000 miljónir menniskju.

Norðanlondini hoyra til tey øki, har tað er nógv mikið av mati, at vit kunnu lita á, at vit hvørki í morgin ella tey komandi árin verða at svelta. Skuldi fiskivinnan einki givið eitt ár, ella landbrúkið verið fyrri stórum bakkesti, er tað ikki sagt, at vit lida hungur og hall, men hetta verður at steðga fram-burðinum í landinum.

Tað hevur ikki altíð verið so í Norðanlondum. Í gomlum dögum doyði fólk av svongd. Børn svimaðu í skólunum, í tey vóru ov svong, og nógvastøðni sá ein børn og eldri fólk leita í oskul-løtunum eftir matrestum. Enska sjúkna t.v.s. D-vitamintrot iek-adi á. Ov litil og ov ringur mat-ur skundaði undir tuberklarnar. Av teimum seinastu 1800 árunum hava 350 verið hungursár í Europa — einstök hjá okkum Eisini.

Svongdin hevur kravt nógv mannaliv. Í Írlandi doyðu 1 miljón menniskju í hungri í 1846, í seinastu öld roknar ein við, at 1000 miljónir kinesiáru doyðu í hungri. Millum 1870 og 1900 doyðu 20 miljónir indarar í hungri, harav 5 milj. bara í 1876. So seint sum í 1943 doyðu 2—3 miljónir í hungri í Bengal.

Spurningurin er so, um vit eru á veg móti betri tíðum. Seta vit matframlæðsluna uppá fólklið til 100 í árunum undan seinasta helmsbardaga, verður meðaltalið fyrri 1959/59 — 1962/63 113.

Hetta kundi verið prógv fyrri, at stöðan var góð, men so er ikki, tí hesi töl gálga ikki fyrri allar heims-partar. Hækkingin er fyrst og fremst farin fram í Europu og Norðurameríku, men framlæðslan er minnkað í Latínameríku og Asíu, meðan Afrika hevur havt fram-gongd.

Tær ringaru umstøðurnar flnna við soleiðis í teimum londum, har framlæðslan frammanundan var ov litil.

Veruleikin er tann, at nógv av okkara meðmenniskjum í u-lond-umum svelta og enn fleiri fáa ov ringan kost. Soleiðis eru víður-skiftini í dag, nú tað býgja 3 milliárdir menniskju í heiminum. Um 40 ár verða tvífalt so mong at metta.

TAÐ ER IKKI SO LITÍÐ, IÐ KANN GERAST

Undir eini hungursneyð er tað í dag bara ein praktiskur spurningur hvussu matur kann bítast javnari út.

Sagt verður:

1. Tað ræður um at skapa tær politisku, sosialu og fíggarligu fyritreytirnar fyrri oktari mat-væðisframlæðslu í u-londunum.

Hvør er ætlanin?

Soleiðis eitur grein í DAGBLAÐ NUM, skrivað av St.

Fals slær egnan mán á háls. Yvirskriftin til greinina er veruliga vend móti tei samgongupoli-tíkki, sum í dag sjórnar okkara landi, og sum tygum so fegin vilja vera talsmaður fyrri. Tí er tað or-søk at seta fram ein tilkan spurn-ing: HVØR ER ÆTLANIN? Er tað sjálvandi móti sitandi stýri og tess svovnpolitikki, ið hevur verið og verður forður.

Hesin spurningur tygara er nev-nliga aktuallur í dag millum ar-beiðsmenn og fiskimenn; hvat si-tandi landstýri veruliga ætlar.

Slíkt persónligt illsinnsleyps, sum frá tygum harra St. er tómligt at fðóra froyysku tjóðina við, og lat meg so við tað sama leggja aftrat, at tygara persónligheit móti Dam, ger tygum als ikki til nakran stóran profet ella martýr, og ikki fá tygum nakran at trúgva, at P. M. Dam vil lagt at skifta orð við persón, ið ikki torir at leggja navn til, men fjálr seg aftanfyrri tveir bókstavar — men tó eru tygum kendur — barnaupplari — ikki so? Er hetta slagi av uppalarum í tí froyyska fólkskúlanum? sárt hjá teimum, sum bornini eiga.

Men tó eini vinarráð til tygum harra St. lat vera við at taka lut í politiskari skiving, tí tað tykjast tygum púrt einki skil hava á, tað einasta, tygum vita at siga er: Dam, Dam, Dam, javnaðarmenn, javnaðarfólkskurin o. s. fr. Leggji tygum meira eftir at fáa nakað positivt burtur úr tí krevjandi starvi, tygum er litið uppi hendur.

Eitt sum tygum og tygara líkar tykjast at seta so nógv inná er, hvussu oskukalt tað er í Suðuroy, og tað eigur og skal Dam eiga æra-una fyrri. Hetta vita suðringar er als ikki so, tí vilja teir standa mannliga um Dam og javnaðar-politikkin, tí einki annað kann bera hvørki suðringar ella feroy-ingar sum heild til betri livilí-kindir, hetta prógvast.

Suðringar eru ikki gloymskir, teir minnst hvør hevur spent bein fyrri tey virkir Dam og javnaðar-flokkurin hava roynt at stovna, ikki bara fyrri Tvøroyri, men fyrri alla Suðuroynna eins Føroyar sum heild.

Tað kann diskurast, um nú suðringar eru nógv verri fyrri enn

2. Familjuplanleggingin er ein treytin, men hetta duga fólk í u-londunum illa at skilja. Or-søkin er religiøsir fordómar, og at børn í fátækum londum er ein ódyr arbeiðskraft eins og ein tryggileiki hjá foreldru-num á ellisárum.

3. Tað er bara ein pinkiltil part-ur av jörðini, sum verður dyrk-aður. Landbrúksokini eru ikki meira enn 1/2 hektari uppá fólkið í heiminum. Í Latínamerí-ku eru bert 4 pst. av jörðini undandyrd. Konir menn meina, at tað ber væl til at uppdyrka 400 milj. ha. í trop-iska okinum í Afríka og Latín-ameríku.

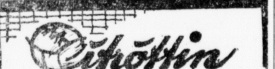
4. Tað er møguligt, at landbrúks-okini kunnu tvífoldast og aftur tvífoldast innan ár 2000, um ein bara fær nógv mikið av fram-leiðslumegi, t.v.s. atomme-gi ella solarnegi.

5. Framleiðslan av føði úr hav-inum kann okjast heilt nógv.

FAO hevur gjørt eitt stórt ar-beiði í stríðum: Frælsi frá svongd; men framvegis eru ódnartøk at taka.

aðrir, og hetta kann gerast við at kanna um skattaførstøðurnar eru stórr enn aðra staðni.

Tað eru tær veruliga ikki. Um tygum eru líka góður við Suðuroynna sum Dam, hvi rymdu tygum tá úr oynni? Var tað tí tað var oskukalt? Í hvussu er, feldu tygum einki til tilkan kulda. Nei, St tygum vildu spæla finur. X.

Árið 1964 var ítróttarlíga sæð eitt stórt ár úttanlanda, har tær stórustu hendingararnar sjálvandi vóru vetrar- og summarolympíadur, Nations Cup (Europameistararheit) í fótballi og heimsmeistararheit í handbótti.

Vetraolympiadan varð hildin í Innsbruck í Eysturriki og byrjaði seinast í januar. Henda stovna um-fatar skirenning, skoyting, kapp-koyring við sledu og ishockey. Tað vóru 1300 luttakarar frá 36 tjóð-um, og er hetta størsta talið av luttakarum í nakrantíð hevur lut-ið á nakrari vetrarolympiadu áður.

Av norðanlondum luttóku Fin-land, Noreg og Svíariki. Hesi trý lond fingu 32 av 106 møguligum medaljum, og varð Noreg best av hesum trimum bróðratjónum, við at fáa 3 gull, 6 silvur og 6 bronsu. Bæsta tjóðin varð U.S.S.R. við 11 — 8, Nr. 2 varð Eysturriki og Nr. 3 Noreg. Vert er at nevna at tann russiska kvinnan Lidija Skob-likova í skoyting vann ikki minni 4 gullmedaljur, tað er ikki minni enn eitt satt bráð, næst henni kom ein russisk kvinna, nevnliga skývinnan í vann 3 gullmedaljur. (Lidija Boyarskikh.)

Heimsmeistarakappingin í hand-bótti varð hildin 6—14 mars í Tjekkoslóvakíu. Vinnari varð Ru-menía við at vinna á svium í fi-naluni við 25—23. Nr. 3 varð Tjekkoslóvakía við at vinna 25—15 á Vesturtýskland sum sostatt varð Nr. 4. Danmark varð Nr. 7.

Í kappingini um Nations Cup (Europameistararheit) fyrri fótballs-landslíð móttust teir 4 vinnaramir

Útróðrafiskagoymslur

Eisini smábygdamenn eiga at fáa stuðul til rakstur av útróðr-inum. Teir eiga eisini at fáa høvi at goyma fiskin — og flokk-urin mælir til at stuðla á hesum øki

Sum umstøðurnar liggja, er vandi fyrri, at allir útróðarmenn ikki fáa selt veiðuna í heimbygd-ini til tann ásetta prisin, og um teir vilja virka og goyma fiskin á plássinum, krevst stórr rakstrar-peningur enn teir eru forir fyrri at reisa.

Tí eigur hitt almenna at veita monnum hjálp annaðhvørt við at lána teimum peningin ella veðhalda fyrri lánum.

Viðkomandi sóknarstýri skal meta og vátta mongd og virði av fiski á goymslu.

Javnur fiskaprísur

FYRI AT KOMA ÚTRÓÐRARMONNUM TIL HJÁLPAR, HEV-UR FLOKKURIN LAGT FRAM UPPSKOT UM STUDNING TIL ÚTRÓÐRAMENN

Sum monnum kunnugt eru ikki fá pláss, har ið fiskaprisurin er lægri enn á stórplassunum og har ið fiskurin ikki verður keyptur uttan til heimabrúks. Hetta er fiski monnum á hesum plássum so ring-ur meinbogi, at mangir hava einki annað havt til ráða at taka enn at flyta til annað pláss, har ið livi-ligari er.

Undir hesum umstøðum má tað

haldast at vera beint og neyðugt. at landstýrið tekur sær av hesum misslagi í samfelagi okkara og hjálpar monnum at fáa í lag skip-an, sum tryggir øllum avbygda-monnum, ið eru so illa fyrri, sum her er nortíð við, at sleppa av við útróðrabátafisk á plássinum fyrri tann pris, sum menn á stórplass-unum fáa.

VERÐUR NÝTT . . .

(Framhald frá 1. síðu).

liga biðið býráðið um at fáa alt tilfarið frá valinum til kanningar. Kommunala valstýrið hevði til hesa áheitan skrivliga svarað lands-stýrinum aftur, at onki tilfar bleiv útfyllgjað fyrr enn tað var komin ein skrivlig áheitan um hetta.

Óg tá hetta var komið, so vildi nevndin fegin lata landstýrið kanna alt viðv. valinum, treytað av, at henda kanning fer fram á bý-ráðsskrivstovni og undir umsjón av gomlu og nýggju valnevndini, og at allar útreiðslur, sum koma at standast av hesi kanning, skulu gjaldast av landstýrinum.

Óg sum svar kom eitt ógvuliga løgið bræv frá landstýrinum, har teir siga, at av praktiskum grund-um vilja teir, at kanningin fer fram á býráðsskrivstovni og sjálv-sagt undir umsjón av gomlu og nýggju valnevndini ! ! ! !

j. h.

Norðurlend-skur mentunn-argrunnur

Mentunarnævndin hjá Norðurlend-skum ráðnum hevur vítiðtið at heita á ráðið at skipa ein norðurlend-skann mentunargrunn við 3 milj. kr. og undir norðurlendskum fyrisæti. Ílogupeningurin skal fáast til vega á tann hátt,

at Danmark letur 690.000 kr., Finland 660.000 kr. Ísland 30.000

kr., Noreg 510.000 kr. og Svøríki 1.110.000 kr.

Virki grunnsins skal umfata norðurlendsk mentunarsamarbeiði á breiðum grundarlagi. Stuðul verður latin til visind, skúlaskap, list og fólkaupplýsing og til bæði granskarar, lærarar og studentar.

Í teimum innleiðandi dystunum til finalu í Madrid í Spania, Nr. 1 varð Spania við at vinna á Rus-landi í finaluni við 2—1, Ungarn varð Nr. 3 við at vinna á Danmark við 3—1 eftir umdyst.

Tann 10. summarolympiadan byr-jaði í Tokio í Japani heimsins stør-sti býur 18 milj. íbúgarar). Eftir røttum skuldi Tokio longu í 1944 hava verið vertur á 12. olympiad-ini í 1940, men vegna 2. heims-bardaga varð hendu olympiadan ikki hildin. Fyrst 24 ár seinni skuldi tað eynast fyrri Tokio at verða vertur á olympiadu, og varð hetta ein væleydnað og stórvingin olympiada tann størsta higartil bæði hvat víðvikir luttakara-lønd-um (næstan 100 lond vóru við) og áskóðarum.

Sum ventað vóru tað tær tvær størstu tjóðirnar USA og USSR, ið komu at kappast um at fáa flest medaljur, og varð tað hesa ferð USA ið varð sigurharrin í hesari kapping. Í frammanfyrri USSR, Týskalandi, og Italia. Sum so ofta, so tað tað seg at hvørt land hevði sína favoritdisiplin, m. a. varð USA best í svimjing og til deils í frælsum ítrótti. USSR varð best í vektlyfting og boksing og til deils í frælsum ítrótti. Italia varð best í sykling. Eitt land sum Danmark t. d. visti seg at klára seg best á sjónum (rógving og sigl-ing, segl).

Norðanlondini kláraðu seg óføra væl ímillum tær stóru tjóðirnar, av teimum fimu norðanlondunum ið luttóku, vóru tað bert Noreg og Ísland ið fóru heim uttan at hava fingið medalju. Tann besta av teimum norðurlendsku tjóðunum varð Finland, við Svøríki og Dan-

mark í hølunum (sí vírlitið)

Tann størsti vinnarin varð ame-rikumaðurin sum vann ikki minni enn fyra gullmedaljur. Sum fyrr sagt kláraði USA seg sera væl í svimjing, hvussu »suvereneri« teir vóru sæst best við at av 23 mögu-ligum gullmedaljum í svimjing fór USA við 16. Harafurtmóti vóru sovjetrussarar sterkir í vektlyfting har teir fóru við 4 av 7 mögu-ligum gullmedaljum, í boksing fekk USSR 3 av 10 möguligum gullmedaljum. Í skjóting fekk Fin-land heilt óventað tvær gulle-medaljur. Líka óventað var tað, at Svøríki var fort fyrri at fáa tvær gullmedaljur í kajak.

MEDALJURNAR

	gull	silvur	bronsa
1. U.S.A.	36	26	28
2. U.S.S.R.	30	35	28
3. Japan	16	5	8
4. Týskland	10	22	18
5. Italia	10	10	7
6. Pólland	7	6	10
7. Australia	6	2	10
8. Tjekkoslóv.	5	6	3
9. Bretland	4	12	2
10. Bulgaria	3	5	2
11. Finland	3	0	2
12. New Zealand	3	0	2
13. Rumenia	2	4	6
14. Frakland	1	8	6
15. Hóland	2	4	4
16. Turkland	2	3	1
17. Svøríki	2	2	4
18. Danmark	2	1	3
19. Jugoslavia	2	1	2
20. Belgia	2	0	1
21. Sveits	1	2	1
22. Kanada	1	2	1
23. Etopia	1	0	0
24. India	1	0	0
25. Suðurkorea	0	2	1